

Gerundium (el gerundi):

V katalánštině se na rozdíl od češtiny často používá gerundium – přechodník. Rozlišujeme **gerundium přítomné** a **gerundium složené minulé** (havent sopat). Přítomné gerundium se tvoří ze slovesného kmene koncovkami:

- ant (pro 1. konjugaci), - ent (pro 2. konjugaci) a -int (pro 3. konjugaci).

Parlar – parlant

Perdre – perdent

Sortir – sortint

Některé nepravidelnosti:

entendre – entenent

viure – vivint

escriure – escrivint

dur – duent

fer – fent

treure – traient

esser/ser – essent/sent

creure – creient...

Neexistuje žádné gerundium zakončené na –guent, stejně tak žádné gerundium nemá èdési (¨) . Gerundium je neosobní forma slovesa, což znamená, že a priori nespecifikuje žádnou osobu (ta vyplývá z kontextu). Proto nemůže být gerundium v katalánštině slovesem v hlavní větě – vždy musí záviset na jiném, vyčasovaném slovesu. Z tohoto důvodu ho nelze použít volně kupříkladu v zakončení dopisu (*Esperant notícies seves...*).

Použití:

1. V perifrastických vazbách (uvidíme později).

2. Pomocí ESTAR + gerundium: klasická vazba, jež se používá u právě probíhajících dějů.

M'estic dutxant – Eitic dutxant-me: Sprchuji se (právě v této chvíli).

3. Gerundium používáme u jednoho ze dvou zároveň probíhajících dějů. Nikdy však nesmí vyjadřovat akci či myšlenku následující za hlavním dějem (*Va tenir un greu accident ~~morint~~ d'un traumatisme cranial una hora després*).

Do češtiny ho překládáme celou větou uvozenou spojkami: **a, když, protože, zatímco, mezitím...**

Sortint del col·legi cridava.

Když vycházel ze školy, křičel (jsem).

Dutxant-me me'n vaig adonar.

Zatímco jsem se sprchoval, jsem si to uvědomil.

Es va tallar fent l'amanida.

Požezal se, když připravoval salát.

Arreglant la rentadora es va enrampar.

Zatímco opravoval pračku, dostal elektrický šok.

4. Vyjadřuje způsob (odpovídá na otázku **jak?**). Do češtiny překládáme buď podstatným či přídavným jménem, přechodníkem, příslovcem nebo hlavní větou se spojkou **a**.

M'ho ha dit plorant → Řekla mi to s pláčem. Řekla mi to uplakaná. Řekla mi to plačky. Řekla mi to plačíc. Řekla mi to plakala.

Přeložte:

Právě čte.

Odběhl.

Dívala se na TV a při tom jedla.

Zatímco jsem poslouchal onu písničku, rozpomněl jsem se (recordar) na všechny ty ztracené roky.

GERUNDI DE POSTERIORITAT, INCORRECTE

EL GERUNDI QUE EXPRESSA POSTERIORITAT O CONSEQÜÈNCIA ÉS INCORRECTE

Estudià dret, **licenciant-se** el 1963

Estudià dret **i s'hi llicencià** el 1963

Ha perdut partits clau, **duent** l'equip al descens

Ha perdut partits clau **i, així, ha dut** l'equip al descens

Ha perdut partits clau **i, doncs, ha dut** l'equip al descens

Ha perdut partits clau, **amb la qual cosa ha dut** l'equip al descens

Com que ha perdut partits clau, **ha dut** l'equip al descens

1 GERUNDI: ACCIÓ SIMULTÀNIA O ANTERIOR, NO POSTERIOR

El gerundi expressa una acció simultània o anterior (però no posterior) respecte al verb principal.

Els **ensenyava** música **jugant** [simultània]

Conspirant, va arribar a la presidència [anterior]

En aquest cas, l'ordenació és intercanviable:

Jugant els ensenyava música

Va arribar a la presidència **conspirant**

2 EL GERUNDI DE POSTERIORITAT, INCORRECTE

Quan el gerundi s'usa per a indicar posterioritat és incorrecte:

Va caure de la teulada, **trencant-se** una cama

Hi ha hagut un accident, **formant-se** grans cues a la carretera

A més de comprovar si expressa posterioritat o conseqüència, sabem que un gerundi és incorrecte quan no podem col·locar-lo al primer lloc de la frase:

Trencant-se una cama, va caure de la teulada

Formant-se grans cues a la carretera, hi ha hagut un accident

3

POSTERIORITAT I CONSEQÜÈNCIA: FORMES ALTERNATIVES

En comptes d'usar el gerundi, podem indicar la conseqüència immediata amb una frase successiva començada per la conjunció *i* o bé amb una expressió explícita de posterioritat o de conseqüència:

Va caure de la teulada i es va trencar una cama

Hi ha hagut un accident i s'han format grans cues

A causa d'un accident *que hi ha hagut, s'han format grans cues*

Hi ha hagut un accident, per la qual cosa s'han format grans cues

Hi ha hagut un accident i, doncs, s'han format grans cues

Hi ha hagut un accident i, amb això, s'han format grans cues

Hi ha hagut un accident i, per tant, s'han format grans cues

Com que *hi ha hagut un accident, s'han format grans cues*